

JAARVERSLAG 2020

www.tumba.nl

kenniscentrum
discriminatie
en diversiteit

Missie en visie

Tûmba is hét kenniscentrum discriminatie en diversiteit in Fryslân. Wij staan zichtbaar middenin de provincie, open voor nieuwe ontwikkelingen en visies, maar stevig geworteld in de Friese samenleving. Tûmba zoekt verbinding en dialoog. Vanuit wederzijds respect, want respect voor jezelf houdt ook respect voor de ander in.

Tûmba voert namens de Friese gemeenten de wettelijke taak Antidiscriminatievoorzieningen uit. Wij registreren en behandelen discriminatieklachten vanuit ons principe dat iedereen erbij hoort. De wens van de melder is de basis. We streven naar de meest duurzame oplossing voor alle partijen en proberen hierin daadwerkelijk bruggen te bouwen.

Tûmba zoekt, vanuit haar positie in en haar rol binnen de provincie, naar verbinding. Wij zijn er voor alle inwoners van Fryslân, ongeacht 'leauwe, libbensoertsjûging, politike oertsjûging, ras, geslacht of op hokker grûn dan ek', zoals de tekst in het Provinciehuis het zo mooi verwoordt. Wij streven naar een kleurrijke provincie, een 'iepen mienskip', waarin iedereen erbij hoort en gelijkwaardig is (#jijhoorterbij). Dat doen we niet met een opgeheven vinger. Het gaat er niet om dat mensen kleur bekennen,

Tûmba is kenniscentrum voor discriminatiezaken, diversiteit en gelijkheid. Tûmba biedt (gratis) advies en sociaal-juridische hulp wanneer je discriminatie meemaakt. Ook bieden we een groot aanbod voor onderwijs en professionals. Bijvoorbeeld over vooroordelen, pesten, racisme, gender, migratie en vluchtelingen. Het gaat daarbij om ontmoeting en het delen van ervaringen. Theater, beeldende kunst en filosofie kunnen onderdeel zijn van ons aanbod. Tûmba voert in opdracht van gemeenten de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen uit.

maar dat mensen zelf hun leven en omgeving inkleuren. Tûmba geeft ze de kleurpotloden om dit mogelijk maken. We zijn er omdat we in Fryslân prettig en eerlijk met elkaar willen samenleven. ▶

Kerntaken

- Discriminatie Meldpunt Fryslân meldpunt voor advies en ondersteuning voor alle burgers van Fryslân
- Monitoren van discriminatie in Fryslân in verband met onderzoek en beleid
- Provinciaal kenniscentrum voor discriminatiezaken en diversiteit
- Preventie en educatie; trainingen voor jongeren en professionals
- Projectontwikkeling gericht op een koppeling tussen diversiteit, maatschappelijk engagement, cultuur (kunst)
- Landelijke en Europese kennisontwikkeling met partnerorganisaties en overheid

Deelthema's

- Vluchtelingen
- Moslim- en Aziatendiscriminatie
- LHBTI (homo-transgender-emancipatie)
- Antisemitisme
- Discriminatie op grond van huidskleur en afkomst
- Gender
- Toegankelijkheid in verband met fysieke beperkingen
- Arbeidsmarkt en discriminatie (inclusief gelijke toegang tot stageplaatsen)
- Sociale veiligheid in het onderwijs, buurt & wijk en sport

Jaarlijks publiceert Tûmba de *Monitor Discriminatie* waarin de cijfers over discriminatiemeldingen toegelicht worden. Ook worden de gegevens van Tûmba opgenomen in landelijke en internationale onderzoeks- en beleidsrapportages. Landelijke samenwerking is van belang voor kennisontwikkeling, kwaliteit en uniforme werkwijzen.

Samenwerking

Het is geen nieuws dat ook voor het werk van Tûmba de coronapandemie ingrijpende gevolgen had. Werknemers werkten vanuit huis, vergaderden via Teams, en onze trainer/workshopleider kon na maart niet of nauwelijks naar scholen en bedrijven. Daarentegen nam door het virus en de maatregelen daartegen het aantal meldingen wel toe. Met name door het carnavalslied in het voorjaar over het coronavirus, de Black Lives Matter-protesten in juli en het invoeren van een mondkapjesplicht in het najaar.

In de eerste drie maanden van 2020 en vlak na de zomer deden een aantal scholen en overheidsinstellingen een beroep op Tûmba. Zo werden er trainingen verzorgd voor het Netwerk Vertrouwenspersonen Noord-Nederland. Omdat de scholen sloten ontwikkelden we in de loop van 2020 een digitaal lesaanbod, *Kinolân*.

Ook werd Tûmba door een viertal Friese gemeenten gevraagd mee te werken aan het opstellen van een beleidsplan 'inclusieve gemeenten'. Deze gemeenten willen een stap verder gaan dan de Regenbooggemeenten en hun gemeente inclusief maken voor iedereen.

Verder werkten we in 2020 samen met de volgende organisaties (voor activiteiten die soms geen doorgang konden vinden): de Provinciale 4 Mei Herdenking, Regionaal Discriminatie Overleg met Politie en het Openbaar Ministerie, landelijke samenwerking met andere anti-discriminatievoorzieningen, het Regenboogproject van de gemeente Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Heerenveen op het gebied van homo-transgender-emancipatie, Roze Zaterdag Leeuwarden 2020, COC Friesland, Healthy Ageing Network Northern Netherlands (HANNN), Common Zone Zagreb, European Women's Remembrance REWOMEN (Novi Sad), diverse basis- en middelbare scholen, ROC's NHL Stenden Leeuwarden, de ADV's in andere provincies, Opera Spanga en PIT Concept & Copy.

Er waren diverse vrijwilligers voor Tûmba actief in diverse projecten. Conciërgetaken werden verricht door vrijwilligers.

Financiers

Belangrijkste financiers van Tûmba zijn de Friese gemeenten, zij ontvangen voor de uitvoering van de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorziening een financiële vergoeding van de Rijksoverheid. Voor preventie en educatie is met name de gemeente Leeuwarden van belang. Daarnaast wordt het budget aangevuld met inkomsten vanuit fondsen, andere gemeenten, donateurs, kerken en opdrachten voor bedrijven en instellingen.

Medewerkers, vrijwilligers en stagiairs verdienen een groot compliment voor hun betrokken inzet voor Tûmba. We bedanken onze samenwerkingspartners en opdrachtgevers voor de gezamenlijke projecten en activiteiten.

Mirka Antolović, directeur
Leeuwarden, maart 2021

Namens het bestuur:
Hans den Dulk, voorzitter
Willemijn Kuper, vicevoorzitter
Sander Penninga, penningmeester
Björn Fraser, secretaris

DISCRIMINATIE MELDPUNT

In 2020 werden in totaal 320 dossiers over discriminatiemeldingen (exclusief politiecijfers) aangelegd door het Discriminatie Meldpunt. Deze meldingen worden geregistreerd en behandeld volgens landelijke protocollen zoals beschreven in de Wet op de Anti-discriminatievoorzieningen (WGA). Melders ontvingen advies, zijn juridisch bijgestaan bij procedures en vonden een luisterend oor. Ze werden professioneel ondersteund in procedures.

Tûmba voert voor alle Friese gemeenten de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen uit. Tûmba is een antidiscriminatievoorziening, een ADV. Bij de uitvoering wordt de Wet en het bijbehorende besluit van de Minister gehanteerd. Conform de Aanwijzing Discriminatie van het College van Procureurs-Generaal werkt Tûmba samen met de Politie, eenheid Noord Nederland, en het Openbaar Ministerie. Ook LHBTI-belangenorganisatie COC Friesland neemt hieraan deel. Door intensieve samenwerking op lokaal en landelijk niveau is transgender nu opgenomen in de aanwijzing.

Op landelijk niveau werkt Tûmba intensief samen met andere anti-discriminatievoorzieningen (ADV's oftewel Discriminatie Meldpunten). Hierbij ligt de focus op eenduidige behandeling en registratie van de meldingen en kwaliteitsbewaking. Ook vindt via deze landelijke samenwerking afstemming plaats met de Ministeries om vorm te geven aan beleid tegen discriminatie. Over dit beleid en resultaten informeert het Ministerie van BZK regelmatig de Tweede Kamer in een *Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie*. Eind 2019 verscheen een nieuw *Nationaal Actieprogramma Mensenrechten*, met specifieke aandacht voor toegankelijkheid van voorzieningen.

Naast samenwerking met landelijke en gemeentelijke overheden, Politie, Openbaar Ministerie en COC Friesland, vond afstemming plaats met het College voor de Rechten van de Mens. Bij het behandelen van discriminatiemeldingen werd contact gezocht met een breed scala aan netwerkpartners in zorg, onderwijs, welzijn en cultuur.

Nationaal Actieplan Mensenrechten 2020

Toegankelijkheid van voorzieningen

Foto: *Nationaal Actieprogramma Mensenrechten*

In het voorjaar ontving het Meldpunt veel meldingen over het corona-carnavalslied. Voor veel Friese Aziaten was met dit lied, waarin China en Chinezen de schuld krijgen van het coronavirus, de maat van dagelijkse pesterijen en 'grappen' vol.

In juni ondersteunde het Meldpunt de Jongfrsyke Mienskip in hun strijd voor een Friestalige versie van de nieuwe donorfolder. Hoewel het Fries de tweede Rijkstaal is, had het ministerie verzuimd de folder in het Fries uit te geven. Uiteindelijk kwam de toezegging dit alsnog te realiseren.

Op 30 juni verscheen er in de landelijke dagbladen een paginagrote advertentie van de gezamenlijke Meldpunten, waarin de Tweede Kamer werd gevraagd een Deltaplan tegen Discriminatie aan te nemen. 'Aan de vooravond van 1 juli doen de antidiscriminatievoorzieningen een beroep op regering en parlement om verder te gaan dan retorische weerstand,' staat er in de aanhef van het vijf punten tellende plan. Vaak komen educatie- en preventieactiviteiten (zie elders in dit jaarverslag) direct voort uit discriminatiemeldingen van burgers. ■

MONITOR DISCRIMINATIE

Net als in de drie voorgaande jaren worden de cijfers over 2020 gepubliceerd in de *Monitor Discriminatie 2020 Noord-Nederland*. Voor informatie over de jaarcijfers verwijzen we naar deze publicatie. Deze verschijnt dit jaar (vanwege de coronapandemie) twee maanden later dan gebruikelijk.

Onder het landelijke multi-agency rapport Discriminatiecijfers 2020 zullen per politie-eenheid regionale rapportages verschijnen. In onze regio is dat de *Monitor Discriminatie 2020 Noord-Nederland*.

De gemeentelijke rapportages die voorheen gebundeld werden in een CBS-notitie bestaan niet meer. De gemeenten zijn hiervan zowel door het Ministerie van BZK, als door Tumba op de hoogte gebracht. Door het bundelen van meerdere databronnen verschijnt de Monitor hierom wat later in het jaar. ■

HERDENKING TWEEDE WERELDOORLOG

Tumba maakt deel uit van het bestuur van de Stichting Provinciale Herdenking 4 Mei. Deze stichting organiseert jaarlijks de provinciale herdenking, die in 2020 vanwege corona niet doorging.

POSITIEF DIVERSITEITSMOMENT

'Ambassadeurs voor diversiteit' noemde toenmalig wethouder Andries Ekhart van Leeuwarden die ondernemers die zich inzetten voor meer diversiteit op de werkvloer. In 2020 is, mede vanwege de coronapandemie, ervoor gekozen de verkiezing van 2020 te verplaatsten naar 2021.

KOSTEN 2020

Bedragen x € 1000

	Uren Personeel	Kosten Personeel	Kosten* Organisatie	Kosten** Organisatie	Kosten Activiteit	Kosten Totaal
1 Discriminatie Meldpunt WGA	2938	178,45	20,26	30,41	12,26	241,37
2 Preventie & educatie L'warden	396	24,05	2,73	4,10	0,80	31,68
3 Regenboogsteden L'warden	92	5,59	0,63	0,95	1,50	8,67
4 Preventie Heerenveen	86	5,22	0,59	0,89	0,80	7,51
5 Regenboog Heerenveen	77	4,68	0,53	0,80	1,50	7,50
6 Regenboogsteden SWF	92	5,59	0,63	0,95	1,50	8,67
7 Sûnens en Mienskip	171	10,39	1,18	1,77	1,66	15,00
8 In de Huid van	176	10,69	1,21	1,82	1,28	15,00
9 Projecten & actualiteit	60	3,64	0,41	0,62	25,50	30,18
10 Overige opdrachten	18	1,09	0,12	0,19	1,62	3,02
11 Vooruitontvangen bedragen	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12 Extra uren investering	257	15,61	1,77	2,66	0,00	20,04
13 Afschrijvingen	-	0,00	0,00	0,00	0,00	3,60
Totaal	4363	265,00	30,08	45,16	48,42	392,26

WGA is de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen, verplichte uitvoering door onafhankelijke organisatie, wettelijke taak gemeenten, kwaliteit Besluit Minister.

*Kosten huisvesting, energie, verzekering

**Overige kosten organisatie

INKOMSTEN 2020

VERANTWOORDING

Bedragen x € 1000

	WGA 24 Friese gemeenten	Projecten gemeente Leeuwarden	Projecten gemeenten	Divers Opdrachten/fondsen	Inkomsten Totaal
1 Discriminatie Meldpunt WGA	241,37	-	-	-	241,37
2 Preventie & educatie L'warden	-	31,70	-	-	31,70
3 Regenboogsteden L'warden	-	8,66	-	-	8,66
4 Preventie Heerenveen	-	-	-	7,50	7,50
5 Regenboog Heerenveen	-	-	7,50	-	7,50
6 Regenboogsteden SWF	-	-	8,66	-	8,66
7 Sûnens en Mienskip	-	-	-	15,00	15,00
8 In de Huid van	-	-	-	16,00	16,00
9 Projecten & actualiteit	-	-	2,50	27,70	30,20
10 Overige opdrachten	-	-	-	3,00	3,00
11 Vooruitontvangen bedragen	-	-	-	- 20,57	- 20,57
12 Extra uren investering	-	-	-	-	-
13 Afschrijvingen	-	-	-	-	-
Totaal	241,37	40,36	18,66	66,20	349,01

Resultaat >

> > > > **- 43,25**

De omvang van formatieplaatsen is 3,43 fte.
Lonen worden betaald volgens CAO Welzijn, met loonschaal 10 als maximum. Het bestuur werkt onbezoldigd.

PREVENTIE: BEAUTIFUL PEOPLE

In 2020 verzorgde voorlichter en educatief medewerker Arnold Helmantel een kleiner aantal workshops en trainingen dan gewoonlijk. Oorzaak hiervan zijn de coronamaatregelen van de overheid. Bovendien vonden de workshops daarom vaak in aangepaste vorm plaats. Tumba biedt een breed scala aan educatieve werkvormen, met als doel het voorkomen van discriminatie en pesten: *De makelaar en de clown*, *Wie van de Drie* (zie ook *Regenbooggemeenten*), *40 dagen niet schelden*, *The Class of All Together*, *De Gitaar van Ali* en trainingen en workshops die aangepast kunnen worden aan een specifieke situatie of vraag.

In 2020 presenteerde Tumba een nieuw voorlichtingsmiddel, de Tumba-caravan. De lancering van deze bijzondere caravan, de reizende Tumba-ambassade, vond plaats door middel van een heuse Elfstedentocht. In de maand oktober was de reizende ambassade te zien in alle Friese 11 steden. Vanuit de caravan vertelden bekende en minder bekende hun verhalen over discriminatie en diversiteit. De hashtag #jijhoorterbij werd in een aantal steden op de grond gespoten.

The Class of All Together, bijzondere ontmoetingen waarin een vluchteling haar of zijn verhaal vertelt en studenten vragen mogen stellen, vond plaats op 29 januari op ROC Friese Poort in Drachten.

Op 8 januari vond het eerste *Meet Up Café* Gorredijk van 2020 plaats. De tweede, en vanwege corona direct laatste van dit jaar, vond plaats op 12 februari.

Op 14 februari ontvingen leerlingen op scholen in Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Heerenveen 'liefdesbrieven', waarin gevraagd werd om over dit onderwerp met hun ouders te praten. Er werden in totaal twaalfhonderd brieven verspreid.

Twee workshops *De Gitaar van Ali*, over interculturele communicatie, werden op 24 november op ROC Friesland College in Heerenveen gegeven.

De nieuwe workshop *Een mooi gesprek met*, over seksuele differentiatie, op 10 februari gegeven op ROC Friese Poort in Sneek.

Foto: De Tumba-caravan in Workum

Op 29 augustus verzorgde onze voorlichter een online workshop op het New Stories Fundraising Fest van *Noardic Wave*, waarin speciaal aandacht werd gevraagd voor de situatie van vluchtelingen op het Griekse eiland Lesbos.

Op 6 en 13 februari werd een training over diversiteit gegeven aan het HR Netwerk Noord-Nederland.

Op 22 en 25 september werden in totaal 3 gastlessen over racisme en het werk van Tumba gegeven voor de Talentklassen van de Tjongerwerven (christelijk primair onderwijs) in Oosterwolde, Wolvega en Oudehorne.

Op 10 oktober gaf de voorlichter een inleiding op het festival *Grenzeloze Muziek*, georganiseerd door CityProms Leeuwarden. Op 18 oktober een gastles over racisme op de Weekendschool Baljée in Leeuwarden en op 20 november in het kader van Opera Spanga een workshop over migratie op het Terra College in Wolvega.

In het jaar 2020

- 22 workshops *Beautiful People*, waaronder de werkvormen zoals hierboven benoemd
- 4 workshops *Beautiful People* in de gemeente Leeuwarden (exclusief *Wie van de Drie*)
- 7 scholen namen deel aan de activiteit 'liefdesbrieven'
- 55 informatieverzoeken (interviews, ondersteuning werkstukken en scripties)

REGENBOOGGEMEENTEN LHBTI-EMANCIPATIE

LHBTI staat voor emancipatie van lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgenders en intersekse-mensen.

In samenwerking met COC Friesland, de gemeente Leeuwarden, de gemeente Súdwest-Fryslân en de gemeente Heerenveen werkte Tûmba ook in 2020 aan het bevorderen van een veilig leefklimaat en veilige scholen. De gemeente Leeuwarden zette, aanvullend op het Regenboogproject van het Ministerie, ook in 2020 extra in op educatie en seksuele diversiteit.

De populaire werkvorm *Wie van de Drie* kon vanwege de coronamaatregelen niet uitgevoerd worden. Dat betreuren wij, want het spel is een effectieve manier om het gevoel van veiligheid op scholen, maar ook in bijvoorbeeld zorginstellingen, te vergroten. Het gaat hier in eerste plaats om het gevoel van veiligheid van leerlingen en bewoners die tot de LHBTI-doelgroep behoren. Het creëert een inclusief school- en woonklimaat, waarin alle leerlingen en bewoners geaccepteerd worden. Iedereen ervaart immers dat niemand 'anders' is, dat iedereen op eigen unieke manier mag zijn wie

zij/hij is. Acceptatie is een basisvoorwaarde om talenten te laten groeien, het is essentieel voor de ontwikkeling. Acceptatie is ook van wezenlijk belang voor ouderen die, nadat ze op jongere leeftijd 'uit de kast' zijn gekomen, in een zorgcentrum hun seksuele voorkeur vaak opnieuw moeten verbergen.

Dat vergroten van het gevoel van veiligheid geldt ook voor pubers die worstelen met seksuele identiteit, groepsnormen en erbij willen horen. Bewustwording, waardoor het gebruik van het scheldwoord 'homo' afneemt, helpt de veiligheid te vergroten. Een school kan dit scheldwoord uitbannen. Dat vraagt commitment en consequente inzet. Een dertigtal vrijwilligers, homo- en heteroseksueel, werken mee aan dit project en willen zich blijvend inzetten voor het werk van beide organisaties.

Op 9 oktober (Coming Out Day viel in 2020 op een zondag) werd de Regenboogvlag in Leeuwarden, Sneek, Heerenveen, De Fryske Marren en de Waadhoeke (is bezig Regenbooggemeente te worden) gehesen. Ook bij een aantal voetbalclubs wapperde de vlag. Voor het eerst wapperde de vlag ook bij het Provinsjehûs in Leeuwarden. Op 20 juni 2020 (de dag waarop Roze Zaterdag had moeten plaatsvinden) werd daar voor

Foto: De Regenboogvlag

het eerst de Regenboogvlag gehesen en werd Fryslân de twaalfde Regenboogprovincie.

Op 25 februari werd de Regenboogvlag gehesen bij voetbalvereniging Drachtster Boys. Deze actie was een uitvloeisel van het symposium 'Voetbal is voor iedereen', dat op 30 januari in het stadion van SC Cambuur in Leeuwarden plaatsvond. Op dat symposium, georganiseerd door Tûmba, COC Friesland, de KNVB, GGD Fryslân en bv Sport, spraken bestuursleden van voetbalclubs uit de provincie over hoe voetbal voor iedereen echt inclusief te maken. Eind mei hees voetbalclub ONS in Sneek ook de Regenboogvlag.

Tûmba zit in de werkgroep Roze Zaterdag 2020. Vanwege de coronapandemie werd besloten deze dag naar 2021 te verplaatsen. Elk jaar wordt er rond eind juni de Roze Zaterdag gehouden, de Nederlandse 'gay pride' die tot doel heeft de diversiteit van homo's, lesbo's, biseksuelen en transgenders te tonen en zo het begrip te vergroten. In het kader van de aanloop naar Roze Zaterdag kregen twaalfhonderd leerlingen van middelbare scholen in Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en Heerenveen op Valentijnsdag een 'liefdesbrief'. In de brief wordt aandacht gevraagd voor het feit dat liefde uiten of ontvangen niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Leerlingen kregen de vraag of zij de brief met hun ouders thuis wilden bespreken. Dit leverde een aantal zeer positieve reacties op. ▶

Foto: Onthulling mensenrechtenvlag in Leeuwarden

Middels voornoemde resultaten is gewerkt aan de doelen van dit project:

- Mensen die homoseksueel zijn, met name jongeren, groeien op in een tolerante omgeving, zij kunnen zichzelf zijn zonder direct of indirect uitgescholden te worden; zij voelen zich veilig.
- Friese scholen voor voortgezet onderwijs en ROC's nemen kennis van het project voor LHBTI-tolerantie en zetten zich in om het gebruik van het woord 'homo' als scheldwoord uit te bannen. Zij zetten zich in voor een veilige school.
- Er is een pool van vrijwilligers, op basis van seksuele en culturele diversiteit. Deze vrijwilligers zetten zich in voor LHBTI-emanicipatie, onder andere bij het spelen van het voorlichtingsspel Wie van de Drie.
- Bij de politie is extra aandacht voor de aanpak van LHBTI-discriminatie.
- Leerlingen hebben meer kennis van mensenrechten en diversiteit.

De gemeente Leeuwarden en de gemeente Súdwest-Fryslân investeerden vanuit de regenbooggelden van het Ministerie van OCW.

In het jaar 2020

- Deelname aan overleg met de Politie, het Openbaar Ministerie en COC Friesland
- Inhoudelijk overleg met de portefeuillehoudende gemeentebtenaren van Leeuwarden, Heerenveen en Súdwest-Fryslân
- Op Coming Out Day de regenboogvlag hijsen op verschillende locaties met wethouders van de Friese gemeenten. ■

Het najaar van 2020 stond bijna volledig in het teken van de **Mensenrechtenvlag**. We ontdekten dat zo'n vlag, die specifiek aandacht vraagt voor de mensenrechten, niet bestaat en besloten die te ontwikkelen. Een ontwerper ging met dit idee aan de slag en nam de vorm van een DNA-streng als uitgangspunt. Dit combineerde hij met de kleuren van de aarde (groen), de lucht (blauw) en de zon (geel). De vlag legt niet de nadruk op onze verschillen, maar op wat we met elkaar gemeen hebben, wat we delen en wat ons verbindt.

► Op 26 juni stonden in een aantal winkels en bij De Waag in het centrum van Leeuwarden lachspiegels. Met haar afstudeerproject wilde Annemarije de Groot aandacht vragen voor *body positivity*: waardering en acceptatie voor wie je bent, zonder oordeel en vooroordeel.

► Op 9 oktober – internationale Coming Out Day viel in 2020 op een zondag – werd de regenboogvlag gehesen in de gemeenten Waadhoeke, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân, De Fryske Marren en Heerenveen.

► Tûmba participeerde ook in 2020 in het Filosofie Café Fryslân. In januari en februari werden er twee bijeenkomsten in Tresoar georganiseerd. ►

► Op 10 december werd de vlag officieel gelanceerd. Bedrijven, onderwijsinstellingen (NHL Stenden), organisaties (VNO-NCW) en particulieren in binnen- en buitenland (onder meer in de Verenigde Staten en Zuid-Afrika) hesen de vlag. Alle Nederlandse anti-discriminatievoorzieningen organiseerden op die dag grote en kleine activiteiten in hun provincie. In Leeuwarden werd op een mistig Oldehoofsterkerkhof een enorme vlag door leerlingen van drie Leeuwarder scholen uitgerold en hees wethouder Hein Kuiken de vlag op de Oldehove. Zowel de regionale als de landelijke media besteedden aandacht aan de vlag. *RTL Nieuws* maakte een item waarin Stefano La Heijne van het Anti-Discriminatie Bureau Zeeland aan het woord kwam, op Radio 5 werd Mirka Antolović geïnterviewd en in het *Jeugdjournaal* kwam een leerling van de RK basisschool De Sprong in Leeuwarden aan het woord over de vlag.

Er werden in totaal 350 vlaggen verspreid.

► In het voorjaar van 2020 deelden medewerkers van Tûmba tijdens de eerste golf van de coronapandemie honderd tulpen uit aan bewoners van de wijk Oud-Oost in Leeuwarden.

Artikelen en interviews Tûmba

► Op 14 februari verscheen er in de *Leeuwarder Courant* een *Te Gast* over het carnavalslied over corona en op 4 maart een *Te Gast* over de noodzaak van het hijsen van de Regenboogvlag. Op 20 maart verscheen er in de huis-aan-huiskrant *Rondom Vandaag* een interview met Arnold Helmantel over discriminatie en de waarde van echt contact. Het *Friesch Dagblad* van 26 maart plaatste een opinieartikel over de noodzaak van de strijd tegen racisme (naar aanleiding van de herdenkingsdag van Titus Brandsma). Op 15 april verscheen er in de *Bevrijdingskrant* van de gemeente Opsterland een artikel over gedenken en vieren en op 11 juli in het *Friesch Dagblad* een interview met Tûmba-directeur Mirka Antolović over de herdenking van Srebrenica. In de *Leeuwarder Courant* van 1 augustus een *Te Gast* over vooroordelen en racisme en de noodzaak van naar elkaar blijven luisteren. Op 13 augustus plaatste het *Nederlands Dagblad* een opinieartikel over wit privilege: 'De ingrediënten voor een inclusieve samenleving zijn eenvoudig. Erken dat wit privilege bestaat. Voer helder beleid uit – op alle terreinen – dat alles inzet om een einde te maken aan ongelijke behandeling. Blijf elkaar zien en horen en wees eerlijk tegen over elkaar.' In het *Friesch Dagblad* van 12 september werden Arnold Helmantel en oud-medewerker Ate de Jong geïnterviewd over het wel of niet

weghalen van standbeelden en schilderijen met een koloniaal verleden. Dat standpunt van onder meer de Black Lives Matter-beweging was voor het tijdschrift *Grazia* aanleiding om voor het oktobernummer Mirka Antolović te interviewen over Black Lives Matter en wat er wel of niet veranderd is in de samenleving. Anne Dam werd in het *Friesch Dagblad* van 24 oktober over dit onderwerp geïnterviewd: 'Het is zaak om het brede midden te bereiken. Daar zitten de mensen die het weliswaar oneens kunnen zijn, maar die wel bereid zijn om naar elkaar te luisteren. Dan kan er na verloop van tijd breed draagvlak ontstaan voor veranderingen, zoals een aanpassing van de figuur van Zwarte Piet. Die beweging zien we nu plaatsvinden.' De *Leeuwarder Courant* van 28 september plaatste een *Te Gast* over het ontbreken van vrouwelijke kandidaten bij de verkiezing van Friese Onderneming van het Jaar en dezelfde krant plaatste op 17 november een *Te Gast* over het gebrek aan een gezamenlijk verhaal voor Nederland, waardoor het maatschappelijk debat zo kan ontsporen. In de zomerserie in de provinciale huis-aan-huisbladen stonden zes portretten van mensen die vertelden over de kracht van ontmoeting en verhalen. ■

Tumba

Eewal 56

8911 GT Leeuwarden

T 058 215 77 71

E info@tumba.nl

I tumba.nl

Discriminatieklachten

T 058 215 77 71

of via de website